

Завдання від Софії Мудрагелівни

У робочому зошиті накресли таблицю за зразком.

Знаю	Хочу дізнатися	Дізнався/Дізналася

Далі в підручнику цю таблицю скорочено називатимемо ЗХД. Заповни її першу колонку. Запиши в ній, які фольклорні твори календарної обрядовості ти вивчав/вивчала в п'ятому класі. Що ти про них можеш розказати? Що тобі відомо про жниварські пісні? У другій колонці напиши, що нового про них ти хочеш дізнатися. Коли опануєш новий матеріал, заповни третю. Проаналізуй записи другої та третьої колонок. Чи вдалося тобі знайти відповіді на свої запитання? Якщо ні, пошукай їх у мережі Інтернет або звернися за консультацією до вчительки/вчителя.

Фонетична розминка із Софією Мудрагелівною

- Прочитай скоромовки швидко й виразно. Чітко та правильно вимовляй усі звуки. Запам'ятай: в українській мові шиплячі вимовляємо твердо!
Якій темі присвячено скоромовки? Свою відповідь обґрунтуй, спираючись на ключові слова.

Літо, спека, бо жнива. В житі зайчиків аж два.

Народна творчість

Жнива женуть. Жниварка жне.
Жнивар спішить пожати все.

Г. Мирослава

Джміль бджолі в гаю гудів:
— Я раніше в житі жив.
Може, жив би ціле літо,
Та в жнива скосили жито.

В. Кленц

ЖНИВАРСЬКІ ПІСНІ

Збирання врожаю — завершальна, найвідповідальніша частина трудового року для хлібороба. Із цим періодом були пов'язані певні обряди та звичаї. Час жнив умовно поділяли на три етапи: зажинки, власне жнива, обжинки. Кожен із них супроводжували відповідні пісні.

Жниварськими називають обрядові пісні, які звеличують процес збирання врожаю, прославляють працю хлібороба.

Для жниварських пісень характерними є надзвичайна щирість, м'якість і ніжність. Душа хлібороба радіє, адже його праця винагороджується щедрим урожаем. Такий стан трударя знайшов відображення в піснях: *у них часто використовували пестливі слова, порівняння, гіперболи, прийом художнього паралелізму.*

Гіпербола — троп, у якому ознаки предмета чи особи навмисно перебільшені для посилення виразності. Наприклад, коли спрага, кажемо: «Випив би/ випила б відро води»; зустрівши друга/ подругу, можемо вигукнути: «Сто років не бачилися!»

У фольклорних творах часто вживають **прийом художнього паралелізму**. Він передбачає зіставлення двох предметів, подій, явищ із різних сфер життя, які мають спільні або контрастні ознаки. Найчастіше зіставляють стан природи і внутрішній світ людини. Наприклад: *Нехай наша пшениченька колоситься./ Нехай наша дівонька веселиться. Ой рясна, красна в лузі калина,/ А ще найкраща в батька дитина. Чого, березо, суха — не зелена?/ Чого, Ганнусю, смутна — не весела?*

Завдання від Софії Мудрагелівни

Прочитай уривок із дослідження О. Воропая «Звичаї нашого народу». Знайди в тексті відповіді на запитання:

1. З яких етапів склалися жнива?
2. Коли виконували зажинкові, жниварські та обжинкові пісні? Що/кого в них оспівано?